

**Lieta C-604/21**

**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu**

**Iesniegšanas datums:**

2021. gada 28. septembris

**Iesniedzējtiesa:**

*Tribunal Administrativo e Fiscal de Braga, Juízo Administrativo Comum (Portugāle)*

**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2021. gada 14. septembris

**Prasītāja:**

*Vapo Atlantic, S.A.*

**Atbildētāja:**

*Entidade Nacional para o Sector Energético, E.P.E. (ENSE)*

---

*Tribunal Administrativo e Fiscal de Braga,*

*Juízo Administrativo Comum*

[Bragas Administratīvās un nodokļu lietu tiesas Vispārīgo administratīvo lietu nodaļa]

\*\*\*

**LŪGUMS SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU**

**LESD 267. PANTS**

\*\*

**I –Iesniedzējtiesa**

*Tribunal Administrativo e Fiscal de Braga, Juízo Administrativo Comum* [Bragas Administratīvās un nodokļu lietu tiesas Vispārīgo administratīvo lietu nodaļa]

Tiesvedība Nr.: 860/21.IBEBRG

[..]

\*\*

## II – Strīda puses [..]

– **Prasītāja:** *VAPO ATLANTIC, S.A.*, [..] Gimarainša [*Guimarães*].

[..]

– **Atbildētāja iestāde:** *ENTIDADE NACIONAL PARA O SETOR ENERGÉTICO, E.P.E. (ENSE)* [Nacionālā enerģētikas nozares iestāde], [..] Lisabona.

[..]

– **Trešā persona:** *FUNDO AMBIENTAL* [Vides fonds], [..] Lisabona;

[..]

– **Trešā persona:** *FUNDO DE EFICIÊNCIA ENERGÉTICA* [Energiefektivitātes fonds], [..] Lisabona.

[..]

\*\*

## III – Pamatlietas priekšmets un nozīmīgie fakti

### III.A – Strīda priekšmets

1. Šis strīds ir par atbildētājas iestādes pieņemtu administratīvu lēmumu, ar kuru tā noteica prasītājam pienākumu samaksāt 908 084,00 EUR kā kompensāciju par to, ka tā nav pierādījusi, ka 2020. gada otrajā ceturksnī patēriņam nodotajā degvielā tā ir iekļāvusi biodegvielu atbilstoši 2010. gada 25. oktobra Dekrētlikuma Nr. 117/2010 11. panta 1. punktā noteiktajam.

\*

### III.B – Nozīmīgie fakti

1. Prasītāja ir uzņēmums, kas darbojas degvielas tirgū Portugālē.
2. Tai ir reģistrēta [akcīzes preču] saņēmēja fiskālais statuss.

3. Šajā statusā tā neatbilst likumiskajiem nosacījumiem, lai fiziski iekļautu biodegvielu degvielā, ko tā nodod patēriņam Portugālē.
4. Proti, degvielu, ko prasītāja tirgo Portugālē, tā iegādājas no kādas Spānijā reģistrētas sabiedrības.
5. Šīs degvielas sastāvā ir iekļauta arī biodegviela, taču tas ir darīts atbilstoši Spānijas tiesību aktos noteiktajam.
6. Prasītāja nav nedz atbildētājai iestādei, nedz šajā tiesvedībā iesniegusi pierādījumu tam, ka subjekta, no kura prasītāja iegādājas degvielu Spānijā, brīvprātīgās sertifikācijas sistēmu būtu apstiprinājusi Eiropas Komisija.
7. Tika konstatēts, ka 2020. gada otrajā ceturksnī prasītāja ir nodevusi patēriņam 7582 tonnas degvielas.
8. Tās kontā nebija neviena biodegvielas sertifikāta (ar kuru palīdzību tiek apliecināta iekļaušanas pienākuma izpilde), lai arī ir konstatēts, ka tai bija jābūt vismaz 758 sertifikātiem, jo attiecīgajā laikposmā [2020. gada otrajā ceturksnī] tai bija pienākums iekļaut 10 % biodegvielas.
9. Attiecīgi prasītājai tika uzlikts pienākums samaksāt finansiālu kompensāciju, ko tā šajā tiesvedībā apstrīd.
10. Iekļaušanas pienākums izriet no 2010. gada 25. oktobra Dekrētlíkuma Nr. 117/2010 11. panta 1. punkta. Nav konstatēts, ka šīs tiesību normas projekts būtu paziņots Eiropas Komisijai pirms tās publicēšanas un stāšanās spēkā.

#### **IV – Atbilstošās valsts tiesību un Savienības tiesību normas**

##### **IV.A – Atbilstošās valsts tiesību normas**

1. 2010. gada 25. oktobra Dekrētlíkums Nr. 117/2010, redakcijā ar grozījumiem, kas tajā izdarīti ar 2012. gada 17. janvāra Dekrētlíkumu Nr. 6/2012 [kurā vēlāk tika izdarīti grozījumi ar 2021. gada 20. janvāra Dekrētlíkumu Nr. 8/2021, kas šajā tiesvedībā vēl nav piemērojami], 11. panta 1. punkts, kura formulējums ir šāds:

*“7. Struktūrām, kuras nodod patēriņam mehāniskajiem transportlīdzekļiem paredzēto degvielu, iesniedzot deklarācijas par nodošanu patēriņam atbilstoši ar 2010. gada 21. jūnija Dekrētlíkumu Nr. 73/2010 apstiprinātajam Código dos Impostos Especiais de Consumo [Akcīzes nodokļa kodekss] redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2010. gada 31. decembra Likumu Nr. 55-A/2010, (turpmāk tekstā – “struktūras ar iekļaušanas pienākumu”), attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem paredzētās degvielas daudzumiem, ko tās nodevušas patēriņam, izņemot*

*sašķidrināto naftas gāzi (SNG) un dabasgāzi, ir jāveicina biodegvielas iekļaušanas mērķu izpilde šādās procentuālajās daļās no enerģētiskā satura.*

- a) 2011.g. un 2012.g. – 5,0 %;
- b) 2013.g. un 2014.g. – 5,5 %;
- c) 2015.g. un 2016.g. – 7,5 %;
- d) 2017.g. un 2018.g. – 9,0 %;
- e) 2019.g. un 2020.g. – 10,0 %.”

#### **IV.B – Atbilstošās Savienības tiesību normas**

1. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs)<sup>1</sup>, [kas bija spēkā atbilstošo valsts tiesību aktu publicēšanas dienā, bet vēlāk tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris)]:
  - 1. panta 1.–3. punkts;
  - 8. panta 1. punkts;
  - 10. panta 1. punkts.
2. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/70/EK (1998. gada 13. oktobris)<sup>2</sup> [grozīta ar Direktīvām 2009/30/EK un (ES) 2015/1513]:
  - a. 7.a panta 2. punkts, kas ieviests ar Direktīvu 2009/30/EK.
3. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/30/EK (2009. gada 23. aprīlis)<sup>3</sup>, ar ko groza Direktīvu 98/70/EK:
  - a. 4. panta 1. punkta otrā daļa.
4. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1513 (2015. gada 9. septembris)<sup>4</sup>, ar ko groza Direktīvas 98/70/EK un 2009/28/EK:
  - a. 4. panta 1. punkts.

<sup>1</sup> <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/34/oj>

<sup>2</sup> <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/70/2018-12-24>

<sup>3</sup> <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/30/oj>

<sup>4</sup> <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/1513/oj>

5. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis)<sup>5</sup> par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK [kas vēlāk tika atcelta ar Direktīvu 2018/2001/ES]:

- a. 3. panta 4. punkts.

\*\*

## V – Iemesli, kas liek šaubīties par Savienības tiesību normu interpretāciju

1. Nepieciešamība iesniegt šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet no šaubām, kas iesniedzējtiesai ir par prasītājas ierosināto interpretāciju jautājumā par pienākumu, kas izriet no Direktīvas 98/34/EK – kura bija spēkā 2010. gada 25. oktobra Dekrētlikuma Nr. 117/2010 publicēšanas dienā – 8. panta 1. punkta.
2. Tiesību norma, kas ir ietverta 2010. gada 25. oktobra Dekrētlikuma Nr. 117/2010 11. panta 1. punkta redakcijā, kas piemērojama šajā tiesvedībā, proti, redakcijā, kas izriet no grozījuma, kas ieviests ar 2012. gada 17. janvāra Dekrētlikumu Nr. 6/2012 (kas savukārt vēlāk arī tika grozīta ar 2012. gada 20. janvāra Dekrētlikumu Nr. 8/2021), ir formulēta kā citēts iepriekš.
3. Līdz ar to aplūkojamā tiesību norma nosaka tikai iekļaujamās biodegvielas procentuālās daļas, nenosakot nevienu tās tehnisko raksturlielumu.
4. Turklāt tiesību normas mērķis ir īstenot Direktīvas 2009/30/EK 1. panta 5. punktu, ar ko tika ieviests Direktīvas 98/70/EK 7.a pants [no šā 7.a panta 2. punkta izriet dalībvalstu pienākums pieprasīt piegādātājiem vēlākais līdz 2020. gada 31. decembrim cik vien iespējams pakāpeniski par 10 % samazināt aprites cikla siltumnīcefekta gāzu emisiju], ievērojot Direktīvas 2009/28/EK 3. panta 4. punktā noteikto vispārīgo mērķi.
5. Tādējādi šaubas, pirmām kārtām, ir konkrēti par to, vai iekļaujamās biodegvielas procentuālās daļas noteikšana ir vai nav uzskatāma par “tehniskiem noteikumiem” Direktīvas 98/34/EK piemērošanas nolūkā, konkrēti tāpēc, ka tā ir uzskatāma par “citām prasībām”; un tālab minētās direktīvas 1. panta 3. punktā noteiktais ir jāinterpretē kopsakarā ar tās 8. panta 1. punktā noteikto un tas ir jādara ar Direktīvu 2009/30/EK ieviestā Direktīvas 98/70/EK 7.a panta 2. punkta gaismā.
6. Otrām kārtām, papildus prasītājas uzdotajam jautājumam, rodas arī citi jautājumi attiecībā uz Direktīvas 98/34/EK 8. panta 1. punkta piemērojamības izslēgšanu.

<sup>5</sup> <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/28/oj>

7. Pirmkārt, vai uz aplūkojamo valsts tiesību normu attiecas izņēmums, kas ir noteikts pašā Direktīvas 98/34/EK 8. panta 1. punktā, kurā ir izslēgti gadījumi, kad “[tehnisko noteikumu projekts] pārņem visu [...] Eiropas standarta tekstu”.
8. Otrkārt, vai valsts tiesību norma ir ietverta Direktīvas 98/34/EK [10. panta] 1. punkta trešajā ievilkumā noteiktajā, it īpaši ņemot vērā Direktīvas 2009/30/EK 4. panta 1. punkta otro daļu un Direktīvas (ES) 2015/1513 4. panta 1. punktu.
9. Interpretācijas šaubas rodas konkrēti jautājumā par to, vai šie noteikumi ir uzskatāmi par “saistošos Kopienas tiesību aktos paredzētām drošības klauzulām”, ciktāl tie šķiet norādām uz to, ka dalībvalstij ir pienākums paziņot Komisijai tikai tās valsts tiesību normas, kas apstiprinātas saskaņā ar minētajām direktīvām, un nepieprasot nekādi paziņot šādu tiesību normu projektus.
10. Vēl vienas šaubas par interpretāciju - ja vien tās netiek kļiedētas ar atbildi uz iepriekš jau izklāstītajiem jautājumiem – ir jautājumā par to, kādas sekas izriet no tā, ka netiek izpildīts pienākums paziņot tiesību aktu projektu.
11. Konkrēti jautājums ir par to, vai uzņēmējs var atsaukties uz valsts tiesību aktu noteikuma nepiemērojamību Direktīvas 98/34/EK 8. panta 1. punkta neizpildes dēļ, lai panāktu, ka tam netiek piemērots biodegvielas iekļaušanas pienākums.
12. Lai varētu izspriest šo lietu, ir svarīgi zināt, vai šajā konkrētajā situācijā uzņēmējs var atsaukties uz minēto neizpildi, lai tas kādā veidā nebūtu pakļauts iekļaušanas pienākumam, kurš, lai arī būdams transponēts valsts tiesībās, patiesībā ir atvasināts no iepriekš minētajām Savienības tiesību normām.
13. Iesniedzējtiesa apzinās, ka Tiesa ir jau agrāk spriedusi par šo jautājumu, tomēr tas vienmēr ir ticis darīts citos kontekstos.
14. Proti, prasītājas šajā tiesvedībā piedāvāto interpretāciju (saskaņā ar kuru, kā jau teikts, valsts tiesību norma esot atstājama bez piemērošanas) apšaubīt liek apstākļi, ka tās rezultātā biodegvielas iekļaušanas pienākums tiktu vispārēji nepildīts, tādējādi apdraudot ne tikai Portugālē, bet arī pašā Savienībā noteikto mērķi samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju un veicināt atjaunojamus energoresursus.
15. Savukārt tā rezultātā, iesniedzējtiesas ieskatā, varētu tikt apdraudēti paši primārie LESD 191. pantā noteiktie mērķi vides aizsardzības jomā.
16. Cik iesniedzējtiesai ir zināms, Tiesa līdz šim nav spriedusi par minēto valsts tiesību aktu nepiemērojamību kādā šeit aplūkotajai situācijai līdzīgā kontekstā.

17. Proti, iesniedzējtiesa ir izpētījusi, ka Tiesa par līdzīgu jautājumu ir spriedusi tikai lietā C-26/11, kurā spriedums tika taisīts 2013. gada 31. janvārī<sup>6</sup>. Tomēr Tiesa, cik noprotams, nesprieda konkrēti par to, kā ir kvalificējama biodegvielu procentuālās daļas noteikšana, uzskatot to tikai par priekšnosacījumu, jo tā kā minētajā lietā attiecīgā dalībvalsts bija jau paziņojusi sākotnējo projektu un vēlāk attiecīgajos tiesību aktos bija iekļāvusi Komisijas ieteikumus, Tiesa uzskatīja, ka jauns paziņojums nav jāsniedz (turklāt minētajā lietā aplūkotojumiem tiesību aktiem bija no šeit aplūkojamās tiesību normas atšķirīga piemērošanas joma, jo tajos bija paredzēta ne tikai iekļaujamās biodegvielas procentuālā daļa).
18. Ievērojot iepriekšējā punktā izklāstīto, iesniedzējtiesas ieskatā, nevar apgalvot, ka pastāv agrāks skaidrs un nepārprotams nolēmums, kas ļautu iztikt bez lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saistībā ar izklāstītajiem jautājumiem.
19. Tāds ir pamatojums, kas mudina iesniedzējtiesu iesniegt šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

## VII – Cita informācija

1. Valsts tiesību kontekstā šai tiesvedībai piemīt steidzamība.
2. Šis pats jautājums tiek izskatīts vairākās citās tiesvedībās – jo kompensāciju izmaksa notiek reizi ceturksnī – kurās tiek gaidīts iespējamais nolēmums par uzdotajiem jautājumiem, un tāpēc šīs prejudiciālās tiesvedības ierosināšanas nepieciešamība ir izvirzīta arī šajā kontekstā.

### TIESAI UZDOTIE PREJUDICIĀLIE JAUTĀJUMI

Ievērojot iepriekš izklāstīto, saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu Eiropas Savienības Tiesai tiek uzdoti šādi prejudiciālie jautājumi:

1. Vai Direktīvas 98/34/EK 1. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs direktīvas 8. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem jēdzienā “citas prasības” ietilpst tāds noteikums - kā aplūkotojamos valsts tiesību aktos esošais - par biodegvielas procentuālo daļu, kāda uzņēmējam saskaņā ar Direktīvas 98/70/EK 7.a pantu, kas ieviests ar Direktīvu 2009/30/EK, un atbilstīgi Direktīvas 2009/28/EK 3. panta 4. punktā noteiktajam mērķim ir obligāti jāiekļauj degvielā, ko tas nodod patēriņam?
2. Vai Direktīvas 98/34/EK 8. panta 1. punkts, konkrēti daļā, kurā ir noteikts “izņemot gadījumus, ja tas pārņem visu starptautiskā vai Eiropas standarta tekstu” ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neaptver valsts tiesību normu, kurā ir noteiktas saskaņā ar Direktīvas 98/70/EK 7.a panta 2. punktu, kas ieviests ar

<sup>6</sup> EU:C:2013:44

Direktīvu 2009/30/EK, atbilstīgi Direktīvas 2009/28/EK 3. panta 4. punktā noteiktajam mērķim iekļaujamās biodegvielas procentuālās daļas?

3. Vai Direktīvas 2009/30/EK 4. panta 1. punkta otrās daļas, kā arī Direktīvas (ES) 2015/1513 4. panta 1. punkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ir uzskatāmi par saistošos Kopienas tiesību aktos paredzētām drošības klauzulām Direktīvas 98/34/EK 10. panta 1. punkta trešā ievilkuma izpratnē?
4. Vai – ja vien uz šo jautājumu jau nav atbildēts atbildēs uz iepriekšējiem jautājumiem - Direktīvas 98/34/EK 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā pret uzņēmēju nav piemērojama tāda valsts tiesību norma, kurā - kā tas ir šajā lietā aplūkotās tiesību normas gadījumā - transponējot ar Direktīvu 2009/30/EK ieviestā Direktīvas 98/70/EK 7.a panta 2. punktu, tiek noteikta iekļaujamās biodegvielas procentuālā daļa?

Bragā, [2021. gada] 14. septembrī.

Tiesnesis,

*(Nuno Cerdeira Ribeiro)*

[..]